2026/1082

2026 5 13

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2026/1082

2026 m. gegužės 12 d.

dėl paramos priemonės pagal Europos taikos priemonę Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotosioms pajėgoms remti

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 41 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

(1) Tarybos sprendimu (BUSP) 2021/509 ([1]) nustatyta Europos taikos priemonė (ETP), pagal kurią valstybės narės finansuoja Sąjungos veiksmus pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką, kad išsaugotų taiką, užkirstų kelią konfliktams ir stiprintų tarptautinį saugumą vadovaujantis Sutarties 21 straipsnio 2 dalies c punktu. Visų pirma, pagal Sprendimo (BUSP) 2021/509 1 straipsnio 2 dalį ETP turi būti naudojama paramos priemonių, pavyzdžiui, veiksmų trečiųjų valstybių ir regioninių bei tarptautinių organizacijų pajėgumams, susijusiems su kariniais ir gynybos reikalais, stiprinti, finansavimui;

(2) Sąjunga yra pasiryžusi palaikyti glaudžius santykius remiant stiprią, nepriklausomą ir klestinčią Bosniją ir Hercegoviną, grindžiamus 2008 m. pasirašytu ir 2015 m. įsigaliojusiu Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Bosnijos ir Hercegovinos stabilizacijos ir asociacijos susitarimu ([2]), taip pat 2024 m. Europos Vadovų Tarybos sprendimu pradėti stojimo derybas;

(3) Sąjunga pripažįsta Bosnijos ir Hercegovinos indėlį į bendrą saugumo ir gynybos politiką (toliau – BSGP), įskaitant jos dalyvavimą BSGP misijose bei operacijose ir ES kovinėse grupėse;

(4) 2022 m. kovo 21 d. Sąjunga patvirtino Saugumo ir gynybos strateginį kelrodį, siekdama tapti stipresne ir pajėgesne saugumo užtikrintoja, be kita ko, dažniau naudodama ETP partnerių kariniams ir gynybos pajėgumams remti;

(5) kaip priminta 2024 m. gruodžio 18 d. ir 2025 m. gruodžio 17 d. Briuselio deklaracijose, Sąjungos ir jos valstybių narių vadovai, pasikonsultavę su Vakarų Balkanų vadovais, paragino Sąjungą toliau bendradarbiauti su šiuo regionu kad būtų toliau plėtojami jo gynybos pajėgumai ir gebėjimai, be kita ko, įgyvendinant ETP;

(6) 2025 m. spalio 22 d. Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai gavo Bosnijos ir Hercegovinos prašymą Sąjungai padėti Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotosioms pajėgoms įsigyti pagrindinės įrangos, kad būtų sustiprinta pajėgų operacinė parengtis;

(7) paramos priemonės turi būti įgyvendinamos atsižvelgiant į Sprendime (BUSP) 2021/509 išdėstytus principus bei reikalavimus, visų pirma laikantis Tarybos bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP ([3]) ir vadovaujantis pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų vykdymo taisyklėmis;

([1]) 2021 m. kovo 22 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/509, kuriuo nustatoma Europos taikos priemonė ir panaikinamas Sprendimas (BUSP) 2015/528 (OL L 102, 2021 3 24, p. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).
([2]) OL L 164, 2015 6 30, p. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2015/997/oj.
([3]) 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos bendroji pozicija 2008/944/BUSP, nustatanti bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę (OL L 335, 2008 12 13, p. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj).

(8) Taryba dar kartą patvirtina esanti pasiryžusi saugoti, propaguoti ir užtikrinti žmogaus teises, pagrindines laisves ir demokratinius principus bei stiprinti teisinę valstybę ir gerą valdymą laikantis Jungtinių Tautų Chartijos, Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos ir tarptautinės teisės, visų pirma tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Nustatymas, tikslai, taikymo sritis ir trukmė

1. Nustatoma pagal Europos taikos priemonę (toliau – ETP) finansuotina paramos priemonė (toliau – paramos priemonė), pagal kurią teikiamos paramos gavėjas yra Bosnija ir Hercegovina (toliau – paramos gavėjas).

2. Paramos priemonės tikslai yra šie:

a) stiprinti Sąjungos ir Bosnijos ir Hercegovinos bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje;

b) prisidėti prie Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotųjų pajėgų saugumo ir gynybos pajėgumų stiprinimo, siekiant didinti nacionalinį saugumą ir atsparumą ir taip geriau apsaugoti civilius gyventojus krizių ir ekstremaliųjų situacijų atvejais.

3. Siekiant 2 dalyje išdėstytų tikslų, pagal paramos priemonę finansuojama mirtinai jėgai panaudoti neskirta šių rūšių įranga ir paslaugos:

— asmeninės apsaugos priemonės,

— asmeninės ChBRB apsaugos priemonės,

— krovininės transporto priemonės,

— naktinio matymo įranga.

Pagal paramos priemonę taip pat finansuojami susiję reikmenys ir paslaugos, įskaitant prireikus techninį mokymą, operacinį rengimą ir techninės priežiūros mokymą.

4. Paramos priemonės trukmė yra 36 mėnesiai nuo šio sprendimo priėmimo dienos.

2 straipsnis

Finansinės nuostatos

1. Finansinė orientacinė suma, skirta su paramos priemone susijusioms išlaidoms padengti, yra 15 000 000 EUR.

2. Visos išlaidos tvarkomos vadovaujantis Sprendimu (BUSP) 2021/509 ir pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų vykdymo taisyklėmis.

3 straipsnis

Susitarimai su paramos gavėju

1. Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) sudaro būtinus susitarimus su paramos gavėju, siekiant užtikrinti, kad paramos gavėjas laikytųsi šiuo sprendimu nustatytų reikalavimų ir sąlygų – tai yra paramos teikimo pagal paramos priemonę sąlyga.

2. Į 1 dalyje nurodytus susitarimus įtraukiamos nuostatos, įpareigojančios paramos gavėją užtikrinti:

a) kad pagal paramos priemonę remiami Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotųjų pajėgų daliniai laikytųsi atitinkamos tarptautinės teisės, visų pirma tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės;

b) tinkamą ir veiksmingą bet kokio pagal paramos priemonę suteikto turto naudojimą tais tikslais, kuriais jis buvo suteiktas;

c) pakankamą bet kokio pagal paramos priemonę suteikto turto priežiūrą, kad per visą jo gyvavimo ciklą būtų užtikrintas to turto tinkamumas naudoti ir operacinė parengtis;

d) kad joks pagal paramos priemonę suteiktas turtas nebūtų prarastas ar perduotas kitiems asmenims arba subjektams nei tuose susitarimuose nurodyti asmenys arba subjektai.

3. Į 1 dalyje nurodytus susitarimus įtraukiamos nuostatos dėl paramos pagal paramos priemonę sustabdymo ir nutraukimo tuo atveju, jei nustatoma, kad paramos gavėjas pažeidė 2 dalyje numatytas pareigas.

4 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Vyriausiasis įgaliotinis yra atsakingas už užtikrinimą, kad šis sprendimas būtų įgyvendinamas vadovaujantis Sprendimu (BUSP) 2021/509 ir pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų vykdymo taisyklėmis, taip pat laikantis pagal ETP įgyvendinamoms paramos priemonėms būtinų priemonių ir kontrolės priemonių vertinimo ir nustatymo integruotos metodinės sistemos.

2. 1 straipsnio 3 dalyje nurodytą veiklą įgyvendina Centrinė projektų valdymo agentūra ir paramos priemonių administratorius.

5 straipsnis

Stebėsena, kontrolė ir vertinimas

1. Vyriausiasis įgaliotinis stebi, kaip paramos gavėjas vykdo 3 straipsnyje nustatytas pareigas. Vykdant tą stebėseną užtikrinamas informuotumas apie 3 straipsnyje nustatytų pareigų pažeidimų aplinkybes bei riziką ir padedama užkirsti kelią tokiems pažeidimams, įskaitant tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, kuriuos galėtų įvykdyti pagal paramos priemonę remiamos Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotosios pajėgos.

2. Įrangos ir reikmenų kontrolė po išsiuntimo organizuojama kaip nurodyta toliau:

a) pristatymo patvirtinimas: perduodant nuosavybę pajėgos galutinės naudotojos turi pasirašyti ETP pristatymo pažymėjimus;

b) ataskaitų apie inventorių teikimas: paramos gavėjas turi kasmet pateikti nurodytų objektų inventorizacijos ataskaitą tol, kol Politinis ir saugumo komitetas (toliau – PSK) nusprendžia, kad tai nebėra būtina;

c) patikrinimai vietoje, kurių metu paramos gavėjas turi suteikti vyriausiajam įgaliotiniui ir ETP auditoriams galimybę paprašius atlikti patikrinimus vietoje ir ETP auditus.

3. Pasibaigus paramos priemonės trukmei, vyriausiasis įgaliotinis atlieka galutinį vertinimą, kad įvertintų, ar paramos priemone prisidėta siekiant 1 straipsnio 2 dalyje nustatytų tikslų.

6 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Įgyvendinimo laikotarpiu vyriausiasis įgaliotinis kas šešis mėnesius teikia PSK paramos priemonės įgyvendinimo ataskaitas pagal Sprendimo (BUSP) 2021/509 63 straipsnį. Paramos priemonių administratorius reguliariai informuoja Sprendimu (BUSP) 2021/509 įsteigtą Priemonės komitetą apie pajamų ir išlaidų vykdymą pagal to sprendimo 38 straipsnį, be kita ko, teikia informaciją apie susijusius tiekėjus ir subrangovus.

7 straipsnis

Sustabdymas ir nutraukimas

1. PSK gali nuspręsti visiškai arba iš dalies sustabdyti paramos priemonės įgyvendinimą pagal Sprendimo (BUSP) 2021/509 64 straipsnį.

2. PSK gali rekomenduoti, kad Taryba nutrauktų paramos priemonės taikymą.

8 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje 2026 m. gegužės 12 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

K. KALLAS